

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De officijs, & statibus hominum in generali. Quæstio 183.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Et illi nihilominus, qui sunt magis ad contemplatiuam apti, possunt exercitia vitæ actiua subire, vt per hoc ad contemplationem paratiores reddantur.

QUEST. CLXXXIII.

De officijs & varijs hominum statibus in generali, in quatuor articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de diuersitate statuum & officiorum humanorum. Et primo considerandum est de officijs & statibus hominum in generali. Secundo, specialiter de statu perfectorum.

¶ Circa primum quærentur quatuor.

¶ Primo, quid faciat in hominibus statum.

¶ Secundo, vtum in hominibus debeant esse diuersi status, siue diuersa officia?

¶ Tertio, de differentia officiorum.

¶ Quarto, de differentia statuum.

ARTIC. I.

Vtrum status in sui ratione importet conditionem libertatis vel seruitutis?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod status in sui ratione non importet conditionem libertatis vel seruitutis. Status enim à stando dicitur. Sed stare dicitur aliquis ratione rectitudinis. Vnde dicitur Ezech. 1. Eri hominis, sta super pedes tuos. Et Gregor. * dicit in 7. Moral. Ab omni statu rectitudinis dispereunt, qui per noxia verba dilabuntur. Sed rectitudinem spirituales acquirunt homo per hoc, quod subijcit suam voluntatem Deo. Vnde super illud Psal. 12. Rectos decet collaudatio, dicit gloss. Recti sunt qui dirigunt cor suum secundum voluntatem Dei. Ergo videtur, quod sola obedientia diuinorum mandatorum sufficiat ad rationem status.

¶ 2. Præterea, Nomen Status videtur importare immobilitatem, secundum illud primæ ad Corinth. 15. stables estote & immobiles. Vnde * Gregorius dicit super Ezechiel. Lapis quadrus est, & quasi ex omni parte ita habet, qui casum in aliqua permutatio- ne non habet. Sed virtus est quæ immobiliter facit

pp ope-

864
inf. ar. 4.
cor. 9.
184. a. 4.
cor. 9.
186 a. 6.
corp. 9.
quol. 1. a.
17. cor.
* 1. 7. Mo
ral. c. 25.
ante me.
10. 1.
] est glo.
ordin ex
Aug. in
cõitione 2.
in Ps. 32.
non lon-
gè a prin.
10. 8.
ho 21 in
3. colum-
na a pri.

l. 2 c. 1. 2 operari, ut dicitur in secundo Ethicorum 7. Ergo videtur, quod ex omni operatione virtuosa aliquis statum adipiscatur.

¶ 2 Præterea, Nomen Status videtur ad quandam altitudinem pertinere. Nam ex hoc aliquis stat, quod in altum erigitur. Sed per diuersa officia a liquis fit altior altero. Similiter etiam per gradus vel ordines diuersos diuersimodè homines in quadam altitudine constituuntur. Ergo sola diuersitas graduum, vel ordinum, vel officiorum sufficit ad diuersificandum statum.

2. q. 6. c. 5. quando.

SED contra est, quod in * Decret. 1. quæst. 6. dicitur, Si quando in causa capitali vel causa status interpellatum fuerit, non per exploratores, sed per stipendios est agendum: ubi causa status appellatur pertinet ad libertatem vel seruitutem. Ergo videtur quod non variet statum hominis, nisi id quod pertinet ad libertatem vel seruitutem.

RESPONDEO dicendum, quod status proprie loquendo significat quandam positionis determinatam, secundum quam aliquid disponitur secundum modum suæ naturæ, quasi in quadam immobilitate. Est enim naturale homini, ut caput eius in superiorem tendat, & pedes in terra firmentur, & cetera membra media conuenienti ordine disponantur. Quod eodem non accidit, si homo iaceat, vel fedeat, vel recumbat, sed solum quando erectus stat. Nec rursus stare dicitur, si moueatur, sed quando quiescit. Et sic de est quod etiam in ipsis actionibus humanis dicitur negotium aliquem statum habere, secundum ordinem propriæ dispositionis, cum quadam immobilitate et quiete. Vnde & circa homines ea quæ de facultatibus eos variantur & extrinseca sunt, non constituunt statum: puta, quod aliquis sit diues vel pauper, vel dignitate constitutus, vel plebeius, vel si quod aliud est huiusmodi. Vnde & in iure civili dicitur, quod ei qui à senatu amouetur, magis dignitas, quam liber auferretur. Sed solum id videtur ad statum hominis pertinere, quod respicit obligationem personæ hominis proprie.

prour scilicet aliquis est sui iuris, vel alieni. Et hoc non ex aliqua causa leui vel de facili mutabili, sed ex aliquo permanente: & hoc est quod pertinet ad rationem libertatis vel seruitutis. Vnde status pertinet proprie ad libertatem vel seruitutem, siue in spiritibus, siue in ciuilibus.

Ad primum ergo dicendum, quod rectitudo, in quantum huiusmodi, non pertinet ad rationem status, sed solum in quantum est connaturalis homini, simul addita quadam quiete. Vnde in alijs animalibus non requiritur rectitudo ad hoc, quod stare dicantur: nec etiam homines stare dicuntur quantumcumque sint recti, nisi quiescant.

Ad secundum dicendum, quod immobilitas non sufficit ad rationem status. Nam etiam sedens vel iacens quiescit, qui tamen non dicitur stare.

Ad tertium dicendum, quod officium dicitur per comparationem ad actum: gradus autem dicitur secundum ordinem superioritatis & inferioritatis. Sed ad statum requiritur immobilitas in eo quod pertinet ad conditionem personæ.

ARTIC. II.

Virum in Ecclesia debeat esse diuersitas officiorum, seu statuum?

865

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod in Ecclesia non debeat esse diuersitas officiorum vel statuum. Diuersitas enim vnitati repugnat. Sed fideles Christi ad vnitatem vocantur, secundum illud Ioan. 17. Vt sint vnum in nobis, sicut & nos vnum sumus. Ergo in Ecclesia non debet esse diuersitas officiorum huiusmodi statuum.

¶ 2 Præterea, Natura non facit per multa quod potest facere per vnum. Sed operatio gratiæ est multo ordinatior, quam operatio naturæ. Ergo conuenientius esset, quod ea quæ pertinent ad actus gratiæ, per eosdem homines administrarentur, ita ut non esset in Ecclesia diuersitas officiorum & statuum.

¶ 3 Præterea, Bonum Ecclesiæ maximè videtur in

P p 2 pace

pace consistere, secundum illud Psalm. 147. Qui posuit fines tuos pacem. Et secundum ad Corinth. ultimo dicitur, Pacem habete, & Deus pacis erit vobiscum. Sed diuersitas est impeditiua pacis, quam similitudo causare videtur: secundum illud Eccles. 11. Omne animal diligit simile sibi: & Philosoph. dicit in 7. Polit. quod modica differentia facit in ciuitate dissidium. Ergo videtur, quod non oporteat in Ecclesia esse diuersitatem statuum & officiorum.

gl. ord. ex Casiod. SED contra est, quod in Psalm. 44 ad laudem Ecclesie dicitur, quod est circumamicta varietate: ubi glossa dicit, quod doctrina Apostolorum, & confessione martyrum, & puritate virginum, & lamento patientium ornatur Regina, id est, Ecclesia.

RESPONDEO dicendum, quod diuersitas statuum & officiorum in Ecclesia ad tria pertinet. Primo quidem, ad perfectionem ipsius Ecclesie. Sicut enim in rerum naturalium ordine, perfectio, que in Deo simpliciter & vniiformiter inuenitur, in vniuersitate creaturarum inueniri non potuit, nisi diffunderetur & multipliciter: ita etiam plenitudo gratie, que in Christo sicut in capite adunatur, ad membra eius diuersimodè redundat, ad hoc quod corpus Ecclesie sit perfectum. Et hoc est quod Apostolus dicit ad Epistol. 4. Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem Pastores & Doctores, ad consummationem sanctorum. Secundo autem pertinet ad necessitatem actionum, que sunt in Ecclesia necessaria. Oportet autem ad diuersas actiones diuersos homines deputari, ad hoc expeditius & sine confusione omnia peragantur. Et hoc est quod Apostolus dicit ad Roman. 12. Sicut in vno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent: ita multa membra corpus sumus in Christo. Tertio, hoc pertinet ad dignitatem & pulchritudinem Ecclesie, que in quodam ordine consistit. Vnde dicitur 3. Reg. 10. quod videns Regina Saba omnem sapientiam Salomonis &

habacula seruorum, & ordines ministrantium, non habebat ultra spiritum. Vnde & Apostolus dicit 2. ad Timoth. 2. quod in magna domo non solum sunt vasa aurea & argentea, sed & lignea & fictilia.

Ad primum ergo dicendum, quod diuersitas statuum & officiorum non impedit Ecclesie vnitatem: quæ perficitur per vnitatem fidei & charitatis, & mutua subministracionis: secundum illud Apost. ad Ephes. 4. Ex quo totum corpus est compactum, scilicet per fidem: & connexum, scilicet per charitatem, per omnem iuncturam subministracionis, dum scilicet vnus alij seruit.

Ad secundum dicendum, quod sicut natura non facit per multa quod potest facere per vnum: ita etiã non coarctat in vnum id, ad quod multa requiruntur: secundum illud Apo. 1. ad Corinth. 12. Si totum corpus oculus, vbi auditus? Vnde & in Ecclesia, quæ est corpus Christi, oportuit membra diuersificari secundum diuersa officia, status, & gradus.

Ad tertium dicendum, quod sicut in corpore naturali membra diuersa continentur in vnitatem, per virtutem spiritus viuificantis, quo abscedente, membra corporis separantur: ita etiã in corpore Ecclesie conseruatur pax diuersorum membrorum, virtute Spiritus sancti, qui corpus Ecclesie viuificat, vt habetur Ioan. 6. Vnde Apostolus dicit ad Ephes. 4. Solliciti seruire vnitatem Spiritus in vinculo pacis. Disscedit autem aliquis ab hac vnitatem Spiritus, dum querit quæ sibi sunt propria: sicut etiam in terrena ciuitate pax tollitur ex hoc, quod ciues singuli quæ sua sunt, querunt. Alioquin per officiorum & statuum distinctionem tam mentis, quam ciuitatis terrenæ, magis pax conseruatur, in quantum per hoc plures sunt qui communicant actibus publicis. Vnde & Apostolus dicit 1. ad Corinth. 12. quod Deus temperauit nos, vt non sit scissima in corpore, sed pro inuicem sollicita sint membra.

Vtrum officia distinguuntur per actus?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod officia non distinguuntur per actus. Sunt enim infinite diuersitates humanorum actuum tam in spiritualibus quam in temporalibus. Sed infinitorum non potest esse certa distinctio. Ergo per diuersitates actuum non potest esse humanorum officiorum certa distinctio.

¶ 2 Præterea, Vita actiua & contemplatiua secundum actus distinguuntur, ut * dictum est. Sed aliter videtur esse distinctio officiorum à distinctione vitam. Non ergo officia distinguuntur per actus.

q. 179. a.
1.

¶ 3 Præterea, Ordines etiam ecclesiastici, & status, & gradus per actus distingui videntur. Si ergo officia distinguuntur per actus, videtur sequi quod eadem sit distinctio officiorum, graduum, & statuum. Hoc autem est falsum: quia diuersimodè in suas partes diuiduntur. Non ergo videtur quod officia distinguantur per actus.

l. 6. c. 19.
in prin.

S E D contra est, quod * Isidorus in lib. Etymo dicit, quod officium, ab efficiendo est dictum, quasi officium, propter decorem sermonis, vna mutata littera. Sed efficere pertinet ad actionem. Ergo officia per actus distinguuntur.

art. prac.

R E S P O N D E O dicendum, quod sicut * dicitur est, diuersitas in membris Ecclesie ad tria ordinatur, scilicet ad perfectionem, actionem, & decorem. Et secundum hæc tria distinctio diuersitatis fidelium accipi potest. Vna quidem per respectum ad perfectionem: & secundum hoc accipitur differentia statuum, prout quidam sunt alijs perfectiores. Alia verò distinctio accipitur per respectum ad actionem: & hæc distinctio dicitur officiorum. Dicuntur enim in diuersis officijs esse, qui sunt ad diuersas actiones deputati. Alia autem per respectum ad ordinem pulchritudinis ecclesiasticæ: & secundum hoc accipitur differentia graduum, prout scilicet etiam in eodem statu vel officio vnus est alio superior. Vnde & in Psal. 47. dicitur
secun-

secundum aliam litteram, Deus in gradibus eius cognoscitur.

Ad primum ergo dicendum, quod materialis diuersitas humanorum actuum est infinita, & secundum hanc non distinguuntur officia, sed secundum formalem diuersitatem, quæ accipitur secundum diuersas species actuum, secundum quam actus hominis non sunt infiniti.

Ad secundum dicendum, quod vita dicitur absolute: & ideo diuersitas vitarum accipitur secundum diuersos actus, qui conueniunt homini secundum seipsum. Sed efficientia, a qua sumitur nomen officij, ut dicitur est, importat actionem tendentem in aliud, ut dicitur in nono * Metaphysic. Et ideo officia distinguuntur proprie secundum actus, qui referuntur ad alios: sicut dicitur doctor habere officium, vel iudex, & sic de alijs. Et ideo * Isidor. dicit, quod officium est, ut quisque illa agat, quæ nulli officiant, id est, nocent, sed prosint omnibus.

in ar. ad oppositū l. 9. te. 16 l. 6. et. c. 19. circa princ.

Ad tertium dicendum, quod diuersitas statuum, officiorum & graduum secundum diuersa sumitur, ut dictum est. Contingit tamen quod ista tria in eodem concurrant: puta, cum aliquis deputatur ad aliquem actum altiore, simul ex hoc habet & officium, & gradum; & ulterius quendam perfectionis statum, propter actus sublimitatem: sicut patet de Episcopo. Ordines autem ecclesiastici specialiter distinguuntur secundum diuersa officia. Dicit enim * Isidor. in lib. Etymol. Officiorum plurima genera sunt, sed præcipuum illud est quod in sacris diuinisque rebus habetur.

4. 1. ad 3 l. 6. c. 19. in princ.

ARTIC. IV.

Utrum differentia statuum attendatur secundum incipientes, proficientes, & perfectos?

867

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod differentia statuum non attendatur secundum incipientes, proficientes, & perfectos. Diuersorum enim diuersæ sunt species & differentie. Sed secundum hanc differentiam inchoationis, profectus & perfectionis, diuiduntur

sup. q. 24. a 7. et Pf. 24. col. 5. et Isai. 4. co. 2. fin.

PP 4 gra-

9.24. 8.3 gradus charitatis, ut * supra habitum est, cum de charitate ageretur. Ergo videtur quod secundum hoc non fit accipienda differentia statuum.

ar. 1. hu- ¶ 2 Præterea, Status, sicut * dictum est, respicit
ius 9. conditionem seruitutis vel libertatis: ad quam non videtur pertinere prædicta differentia incipientium, proficientium, & perfectorum. Ergo inconuenienter status per ista diuiditur.

¶ 3 Præterea, Incipientes, proficientes, & perfecti distingui videntur secundum magis & minus: quod videtur magis pertinere ad rationem gradus. Sed ista est diuisio graduum & statuum, ut * supra dictum est. Non ergo conuenienter diuiditur status secundum incipientes, proficientes, & perfectos.

a. 2 6 3

de poeni. S E D contra est, quod * Greg. dicit in Moral. Tres
d. 2. c. Cū sunt modi cōuersorum, inchoatio, medietas, atque perfectio. Et super † Ezechiel. dicit, quod alia sunt virtutis exordia, aliud profectus, aliud perfectio.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est, status libertatem respicit, vel seruitutem. Inuenitur autem in rebus spiritualibus duplex seruitus, & duplex libertas. Vna quidem est seruitus peccati, altera verò est seruitus iustitiæ. Similiter etiam est duplex libertas. Vna quidem à peccato, alia verò à iustitiâ: ut patet per Apost. qui dicit ad Romanos. 6. Cū serui essetis peccati, liberi facti iustitiæ: non verò liberati à peccato, serui estis facti Deo. Et autem seruitus peccati vel iustitiæ, cum aliquis vel ex habitu peccati ad malum inclinatur, vel ex habitu iustitiæ inclinatur ad bonum. Similiter etiam libertas à peccato est, cum aliquis ab inclinatione peccati non superatur. Libertas autem à iustitiâ est, cum aliquis propter amorem iustitiæ non retardatur à iustitiâ.

Verumtamen quia homo secundum naturalem rationem ad iustitiâ inclinatur, peccatum autem est contra naturalem rationem; consequens est quod libertas à peccato sit verâ libertas, quæ coniungitur seruituti iustitiæ: quia per vtrumque tendit homo in id quod est conueniens.

de poeni.
d. 2. c. Cū
sancti, et
c. Charitas.
† Ho. 15.
in Exec.
non multum
remoto
te a prin.
ar. 1. hu-
ius 9.

IV. QUEST. CLXXXIII. ART. IV. 601

ueniens sibi. Et similiter vera seruitus est seruitus peccati, cui coniungitur libertas à iustitia: quia scilicet per hoc homo impeditur ab eo quod est proprium sibi. Hoc autem quod homo efficiatur seruus iustitiæ vel peccati, contingit per humanum studium: sicut Apostolus dicit ibidem, Cui exhibetis vos seruos ad obediendum, serui eius estis cui obedistis, siue peccati ad mortem, siue obediens ad iustitiam. In omni autem humano studio est accipere principium, & medium, & terminum. Et ideo consequens est quod status spiritualis seruitutis, & libertatis secundum tria distinguatur, scilicet secundum principium, ad quod pertinet status incipientium: & medium, ad quod pertinet status proficientium; & terminum, ad quem pertinet status perfectorum.

Ad primum ergo dicendum, quod libertas à peccato fit per charitatem, quæ diffunditur in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis, ut dicitur ad Rom. 5. (Et inde est quod dicitur 2. ad Corinth. 3. Vbi Spiritus Domini, ibi libertas.) Et ideo eadem est diuisio charitatis, & statuum pertinentium ad spiritualem libertatem.

Ad secundum dicendum, quod incipientes, proficientes, & perfecti, secundum quod per hoc status diuersi distinguuntur, dicuntur homines: non secundum quodcumque studium, sed secundum studium eorum, quæ pertinent ad spiritualem libertatem vel seruitutem, ut dictum est.

Ad tertium dicendum, quod sicut prius dictum est, nihil prohibet in idem concurrere gradum & statum. Nam & in rebus mundanis illi qui sunt liberi, non solum sunt alterius status, quam serui, sed etiam sunt altioris gradus.

QUEST. CLXXXIV.

De pertinentibus ad statum perfectionis in communi, in isto articulo diuisa.

Deinde considerandum est de his, quæ pertinent ad statum perfectionis, ad quem alii status ordinantur.

* in corpore art. et art. 1. huius quæst. par. præ. ad 3.